FESTIVAL ANIMATEKA

Ekstravaganca, kritičnost in igrivost

Mednarodni festival Animateka, ki se je sklenil včeraj s podelitvijo nagrad, je predstavil skoraj 400 animiranih filmov in raznovrstne spremljevalne dogodke, tematsko pa je bil osredotočen na računalniško 3D-animacijo.

Tina Poglajen

Pisatelja poslovnih motivacijskih knjig v filmu Anomalisa ves čas muči banalnost sveta in ljudi, kar je na ravni animacije domiselno ilustrirano tako, da imajo razen protagonista in njegove simpatije vsi moški in ženske v filmu enak obraz in isti glas. Paramount Pictures

Včeraj se je končala 13. Animateka, edini festival animiranega filma pri nas, ki se ob nedavnih uspehih na tem področju (*Nočne Ptice* **Špele Čadež** svojo uspešno mednarodno pot zdaj denimo nadaljujejo tudi na Sundanceu) vedno znova izkazuje za še kako pomemben dogodek. Program, ki je bil letos osredotočen na računalniško 3D-animacijo, ki ji je bila posvečena retrospektiva, so kot vsako leto zaokrožili raznovrstni programski sklopi, med katerimi so bile najzanimivejše predstavitve Animatekinih žirantov.

Eksperiment in melanholija

Britanski animator, eksperimentalni filmar in profesor vizualnih umetnosti v Londonu **Paul Bush** je pionir animirane tehnike, pri kateri barve proizvede zgolj s praskanjem filmskega traku, s čimer ga odlušči do različnih barvnih plasti. V filmih, ki jih je začel ustvarjati v osemdesetih letih, arhivski material (denimo klasična dela slikarske umetnosti) združuje s pristopom, ki ga zelo zaznamuje osredotočenost na formo, da bi tako gledalcu pokazal, da je film pravzaprav le iluzija. V sklopu celovečercev je bil predstavljen njegov *Babeldom*, znanstvenofantastični dokumentarec, ki uvodoma pokaže delno animirani Babilonski stolp Pietra Bruegla starejšega. Film je minimalistična pripoved o futurističnem mestu, vendar so vse podobe v njem pravzaprav arhivska gradiva s področja sodobne arhitekture, znanosti in tehnologije. Mesto je tako velikansko in raste tako hitro, da zanj pravijo, da njegovi gravitaciji kmalu ne bo ušla niti svetloba več; pripovedovalca v filmu, zaljubljenca, od katerih je eden znotraj, drugi pa zunaj mesta, pa bosta tako izgubila vsakršno možnost komunikacije. Tako kot režiserjevi kratki animirani filmi je tudi *Babeldom* skozi združevanje podobe, ki v krščanskem izročilu hkrati simbolizira nadutost in preganjanje, z drugimi gradivi in računalniškimi animacijami ekstravaganten formalni eksperiment, hkrati pa melanholičen premislek o mestih in urbanem življenju.

Anomalisa

Animirani film *Anomalisa*, pod katerega se je podpisal tudi »scenaristični genij« **Charlie Kaufman**, je žal daleč od izjemnosti njegovih prejšnjih filmov. Michael Stone je pisatelj poslovnih motivacijskih knjig, a ga ob tem ves čas muči banalnost sveta in ljudi, ki ga obdajajo (kar je na ravni animacije domiselno ilustrirano tako, da imajo razen protagonista in njegove simpatije vsi moški in ženske v filmu enak obraz in isti glas), on pa obupano poskuša najti nekoga, ki bi bil drugačen. Film nekje na polovici čaka tipična kaufmanovska dekonstrukcija samega zapleta, a kljub vsemu je težko spregledati njegovo egocentričnost. Pri svoji osredotočenosti na stiske belega, premožnega zahodnjaka *Anomalisa* namreč vse svoje druge like – njegove sodelavke, delavce in delavke v hotelu, ženo in otroke – uporabi zgolj kot sredstva za ustvarjanje in razreševanje njegovih težav. Lahko bi ugovarjali, da to Kaufman stori delno namerno, da bi tako kritično ilustriral stanje protagonista, a se pri tem ujame v lastno past, saj tega ne počne le na ravni protagonista, temveč predvsem na ravni pripovedi.

Erotika v animiranem filmu

Še posebno toplo je bil sprejet poljski *Pička* **Renate Gąsiorowske**, komičen in osebnoizpovedni film. Protagonistka se loti samozadovoljevanja, vendar gre pri tem vse narobe, dokler njena vulva ne izgubi živcev, se odlepi od telesa, požene štiri noge in gre svojo pot. Kot majhna živalca teka po stanovanju, prestraši nadležnega soseda in pripoved sama pripelje do srečnega konca. *Pička* kot presežek deluje na vsebinski ravni z neobremenjenim in igrivim prikazom ženske seksualnosti in užitka, na formalni z eksperimentalnim prepletanjem različnih animacijskih tehnik, pa tudi v smislu zabave, ki jo ob tem ponuja občinstvu. ×

Babeldom, znanstvenofantastični dokumentarec, uvodoma pokaže delno animirano sliko Babilonskega stolpa Pietra Bruegla starejšega. Aura VT

Nagrade 13. Animateke

Velika nagrada mednarodne žirije Stadionshop
Črnina, Tomasz Popakul
Poljska, Japonska, 2016

HOPIN nagrada občinstva
Nočna ptica, Špela Čadež
Slovenija, Hrvaška, 2016

Nagrada Univerze v Ljubljani in Univerze v Novi Gorici za najboljši evropski študentski animirani film
Happy End, Jan Saska
Češka, 2015

:D'SAF! nagrada otroške žirije za najboljši film v programu Slon
Duh po geranijah, Naghmeh Farzaneh
ZDA, 2016